

ФОРМИРАЊЕ „ВОЈСКЕ КОСОВА“

Пише Милена МИЛЕТИЋ

Под маском лажне државности

С најавом преименовања БСК у праву, оперативну званичну војску, за српске преговараче „дествица“ се поново померила. Нови „чвор“ чији је један крај Заједница српских општина, други војска Косова, а трећи право Срба на опстанак, није само политичко питање, већ и безбедносно, и то за цео регион.

Косовски чвор је за све заинтересоване стране још далеко од разрешења, а пред Србијом се нашао још један велики и мучан проблем који треба решавати – тежња Приштине да верификује своју војску као праву, оперативну, додуше малу армију, чиме би измрвила још једну препреку у утврђивању самопроглашене независности. И док је за подржаваоце косовске независности ово пожељан и неопходан развој догађаја, за Србију, али и за већину земаља у региону, реч је о новом безбедносном изазову.

Како нове војске, по уставу самопроглашене „државе“, нема без двотрећинске већине у приштинском парламенту (што је мањи проблем за обе стране у преговорима), али ни без гласова Срба, то је јасно на какве су нове муке стављени српски преговарачи и косметски Срби. За Србију, због саме чињенице да та војска води порекло из бивше Осло-



бодилачке војске Косова, која на Србе у покрајини гледа веома непријатељски, ово питање јесте изузетно деликатно.

Питање о коме се (не)разговара

Марко Ђурић, директор Владине Канцеларије за Косово и Метохију, у разговору за „Одбрану“ каже да је тешко да у областима некадашњих ратних сукоба, с још присутним великим капацитетом за конфликте, милитаризација икоме добра може донети.

– Наш став не може бити јаснији: формирање оружаних снага противно је важећим документима на којима се темељи међународно присуство на КиМ и изузетно је важно да се све стране у процесу преговора чврсто држе својих надлежности и преузетих обавеза – каже Ђурић.

Ипак, две су ствари одмах јасне. Србија ће тешко моћи да спречи Приштину у њеном настојању, и може да

делује у оквиру „растегљивих“ решења и политичких гаранција за наше становништво у Покрајини, које ће морати да вежба нови ниво толеранције према нечему што за њих није повољно решење. Затим, та нова „војска“ биће дефинитивно још једна претња више у региону, ма шта тврдили спонзори косовске независности.

Сама тема, међутим, није од јуче, каже Фатмир Шехоли, политички аналитичар из Приштине.

– Та тема постоји одавно, али још није дошла на дневни ред у преговорима између Београда и владе Косова. Када ће се тачно наћи на дневном реду преговора остаје да се види, али се очекује да ће то питање бити решено до краја ове године – сматра Шехоли.

Душан Јањић, политички аналитичар из Београда, одличан познавалац прилика у јужној српској покрајини, потврђује да ова тема већ неко време постоји у неформалним разговорима.

– Подсећам да је априла 2013. године премијер Вучић рекао да има усмене гаранције НАТО-а да та војска неће имати приступа на Север. То што Вучић и Дачић говоре свих ових месеци само потврђује да се о овој теми разговара већ неко време.

То о чему је говорио ових дана српски министар спољних послова Ивица Дачић, односи се баш на спречавање будуће војске да улази на север покрајине, али и у српске енклаве. На то како би односи између српске заједнице у Покрајини и будуће војске могли бити уређени, вратићемо се касније.

Израстање БСК-а

Јањић је донекле у праву када каже да прича о формирању косовске војске у Приштини постоји практично још од потписивања Кумановског споразума. Власт у Покрајини преузели су водећи људи ОВК, који су у настојању да што пре заокруже своју самопроглашену државност тежили да створе регуларну војну формацију. Одлучан корак у том правцу учињен је 2009. године када су формиране Безбедносне снаге Косова, односно Косовски заштитни корпус (БСК), јединица од око 2.500 активних припадника и 3.000 резервиста. Упркос малобројности и притиску међународних представника да се ова оружана формација не зове војском (што није ни могуће према међународним прописима, због тога што независност Покрајине није потпуно призната), било је јасно да Приштина заправо мудро игра на карту времена и повољног тренутка за признавање потпуне оперативности и превођење те формације у регуларну војску.

Косовски заштитни корпус је уређен као Национална гарда САД, намењен, формално, реаговању у елементарним непогодама и ванредним ситуацијама, немирима и случајевима тероризма. Упркос тадашњим тврдњама неких америчких дипломата аутору овог текста да ће „команданти те јединице и само Министарство безбедносних снага Косова бити срећни ако као најављену помоћ од неких два

милиона долара добију чизме”, БСК је убрзо почео да при-
ма издашну и конкретну инострану војну помоћ.

Од поменутих чизама, наине, брзо се прешло на обу-
ку, увођење стандарда НАТО-а, до формирања јединица,
како каже Душан Јањић, кадрих да попуњавају контингент
војске Албаније у мисијама НАТО-а у Авганистану, Ираку и

Политички консензус неколико моћних земаља света
око независности Косова омогућио је и набавке. Тако су
главни добављачи наоружања и технике који користи БСК
до сада били САД, Аустрија, Хрватска, Албанија, Турска и
Немачка. Реч је, махом, о пешадијском наоружању – пи-
штољима, полуаутоматским и аутоматским пушкама, ми-
траљезима, ручним ракетним
бацачима, тешким митраље-
зима, али и оклопним возили-
ма. У поседу БСК-а има нешто
и старог југословенског, со-
вјетског и кинеског оружја.
Буџет те формације био је из-
међу 47 и 50 милиона долара
годишње. Да се о стварању
праве војске у малом и те ка-
ко размишља, види се и по не-
давној набавци хеликоптера.

Подршка Запада

Улога Северноатлант-
ског савеза у оспособљавању
БСК-а и стварању будуће
оперативне војске без сумње
је значајна, иако је према
тврдњама часописа „Stars
and Stripes” НАТО још 2012.
године био скептичан када је
реч о досезању пуне опера-
тивности формације, одно-
сно нивоа на основу ког би
сама Алијанса могла прихва-
тити трансформацију те је-

динице у оперативну војску. Никад није било дилеме да
је БСК виђен као партнер и потенцијално будући члан,
али и неко ко је потребан пре свега за мисије у земљама
попут Авганистана и Ирака. Чињеница да је албанско
становништво на Космету махом исламске вере, уз одре-
ђено ратно искуство, чини их пожељним за припаднике
мисија НАТО-а у тим деловима света. Отуд Алијанса ре-
довно ради са припадницима КПС-а. Милован Дрецун ка-
же тим поводом да „НАТО припрема ту војску, он је и
гради и вероватно ће је он и контролисати”.

Према писању „Stars and Stripes”, у септембру 2012.
године водеће земље које подржавају независност Косо-
ва изашле су с низом предлога како да се БСК учини опе-
ративно потпуно способним и да га, потом, преименују у
војску. Тада је, наине, косовско министарство одбране
предложило реформу БСК-а, а земље „Квинте” одлучиле
су да их подрже у томе. Резултат је био предлог Закона о
оружаним снагама Косова, који је требало усвојити још
2013. године, али се то до данас није десило.

Прошле године влада у Приштини покушала је да
„прогура” кроз скупштинску процедуру нови предлог за-



Снимио Марко ЂОКОВИЋ

Марко Ђурић, директор Канцеларије за Косово и Метохију

другде, да учествују у мисијама тог савеза, да делују у еле-
ментарним непогодама, па и као нека врста специјалних је-
диница. Однедавно, почела је да се формира и авијација.

Од оснивања до данас, та мала формација успела је да
се консолидује и да уђе у редован програм НАТО-а и САД
за обуку. Тако је „Stars and Stripes”, званични магазин аме-
ричке војске, 2012. године известио да су САД од оснива-
ња БСК-а годишње улагале у просеку између 5,5 и 7 милио-
на долара, махом у системе веза, униформе, али и у обуку.
Те 2012. године два подофицира завршила су обуку у не-
мачком центру Графенвер. Косовски заштитни корпус
ушао је и у програм сарадње с Националном гардом Ајове.

Иако је помоћ НАТО-а и САД-а у изградњи поменуте
формације суштинска, БСК је од оснивања до данас имао
и помоћ осталих земаља – Аустрије, Немачке, Албаније,
Турске, Велике Британије. Милован Дрецун, посланик и
геополитички аналитичар, каже да практично НАТО гра-
ди ту војску. Од 2008. и посебних споразума с Албани-
јом, омогућена је тесна сарадња с војском ове земље која
је унапређена споразумом из 2013. године, према коме
припадници БСК-а и албанске војске могу слободно да
делују на обе територије.

кона о војсци Косова, али недостајала јој је двотрећинска већина, као и српски гласови, према важећем Уставу. Како те већине није било, а ни Србија није показала спремност да разговара о том питању, међународна заједница извршила је притисак на косовске привремене институције да повуку поменути предлог и сачекају предстојеће изборе.

– Тачно је да је прошле године међународна заједница мало потиснула питања војске и Заједнице српских општина. С једне стране, разлог томе био је недостатак већине у Приштини, а с друге, то што Србија није предлагала ништа за Заједницу. Затим су рекли идите на изборе, а до тада би предлози закона о војсци и Заједници општина требало да буду готови и потом донети – подсећа Душан Јањић.

Избори су завршени, нова влада је у Приштини, а с њом и нова тема за бриселске разговоре. Крајем прошле године, Бранимир Стојановић, први човек Српске листе, рекао је да та тема долази на ред већ после првог састанка у Бриселу.

– Јасно је да је наш став о трансформацији БСК у такозвану војску Косова сасвим негативан – истакао је Стојановић.

Почетком године Јенс Столтенберг, генерални секретар НАТО-а, током посете Приштини, изјавио је да је БСК досегао потпуни оперативни ниво што је изузетно важна реченица за придобијање савезника који ће „аминувати“ нову војску. Влада САД се такође почетком годи-



Душан Јањић, политички аналитичар

не изјаснила – током посете Хашима Тачија Вашингтону у разговору са подсекретаром за одбрану САД Евелин Фаркаш, речено је да је формирање војске унутрашње питање Косова и да ће САД поштовати сваки избор. Другачије речено, за трансформацију у војску Приштина је добила „подигнут палац“.

Преговори или трговина

У међувремену, случај Александра Јаблановића, министра у влади Косова који је био приморан да се повуче, а са њим је кренула и Српска листа, бацио је додатни терет на разговоре Београда и Приштине. Наиме, без српских посланика и њихових гласова, према Уставу, нема војске Косова. А српских посланика до даљњег неће бити у клупама. Зато је сада и на Влади Србије и на ко-сметским Србима да виде како да за себе у новонасталој ситуацији, када се „лествица“ за преговоре и уступке поново подиже једним више него иритантним и болним проблемом за нашу страну, извући што се више може.

Нема сумње, случај Александра Јаблановића на свом почетку није имао никакве везе с трансформацијом БСК-а у војску, али је могуће да ће повратак српских посланика у приштинску скупштину на неки начин бити повезан и са овом, и још једном важном темом – Заједницом српских општина.

Марко Ђурић каже да нико не треба да гаји наду да ће таква идеја наићи на позитивну реакцију и подршку српске заједнице на КиМ, али не одбацује ни друге могућности.

– Не могу да одбацам могућност да ће бити покушаја да се та препрека отклони некаквим политичким марифетлукима, али ми ћемо свакако на такве ситуације умети да одговоримо – истиче шеф Канцеларије за Косово и Метохију.

И Душан Јањић очекује трговину у вези с питањима повратка српских посланика, Заједнице српских општина и трансформације БСК-а у оружане снаге.

– Биће трговине, тим пре што се сада наметнула и нова тема – Трепча. Ипак, биће добро ако будемо успели да пре повратка српских посланика у косовски парламент решимо цео безбедносни пакет, јер ће тада питање трансформације БСК-а и односа те формације с НАТО-ом моћи да се расправља и у оним паралелним каналима дипломатије где ми сада имамо, поготову после потписивања ИПАП-а с НАТО-ом, далеко веће могућности. Што шири круг преговора, боље по нас. Али никако не би ваљало ако би Срби пристали на неке личне уступке, па се врате у парламент, и тек онда кажу ‘хајде да се сада боримо за Трепчу, Заједницу српских општина’ и слично – сматра Јањић.

С друге стране, Фатмир Шехоли тврди да су у Приштини сви свесни да Срби с великом зебњом гледају на ту замисао, али и да званични Београд жели да о томе разговара у Бриселу. Подсећа да је својевремено лично Јаблановић рекао да ће се о будућој војсци разговарати с коалиционим партнерима, то јест албанским странкама.

– Постоје индиције да званични Београд жели да ту тему реши у разговорима у Бриселу, али за то треба имати и саговорника, а колико је мени познато, косовске институције уз подршку међународног фактора желе да то питање реше унутар својих институција – каже приштински аналитичар.

Милован Дреџун и Душан Јањић су категорични – Београд није та страна која отвара поменуто питање, јер је исто веома деликатно и болно за нас, и Србији и Србима никако не одговара. Може бити да тајна лежи у ономе што тврде Јањић и Дреџун – да су у Приштини свесни да с споразумом ИПАП, и другим каналима које је Србија проширила, имамо веће шансе да добијемо повољнија решења у Бриселу. А то значи, пре свега, оно о чему је говорио министар спољних послова Србије Ивица Дачић – да та војска, ни било каква друга, не може да улази на север Покрајине, нити у српске енклаве. Свакако не без пристанка Срба. Како год било, разговори о томе биће тешки, јер и да није политичке компоненте, постоји она друга – безбедносна.

Већа војска, велики проблем?

Различита су мишљења о степену опасности који стварање нове војске може произвести. Поједини аналитичари у Србији оцењивали су да „Војска Косова“ сама по себи не представља опасност. Њихов основни аргумент јесте величина те војске.

Још нема прецизних података о планираном бројном саставу, али према писању „Политике“ и добро обавештеним изворима у Покрајини, предвиђено је да ће има-



Фадмир Шехоли, политички аналитичар

ти: око 5.000 активних припадника, до 2.500 људи запослених у министарству одбране, генералштабу, разним обавештајним службама (које власти у Приштини веома активно већ годинама развијају), око 3.000 резервиста, и све видове осим, наравно, морнарице. Од укупног броја људи, та снага имаће око 1.200 специјално наоружаних активних припадника. Косовски заштитни корпус већ има пешадију, моторизовану јединицу а и авијација је у пово-





Милован Дрецуn, народни посланик и политички аналитичар

РИЗИК – КО КОНТРОЛИШЕ ТУ ВОЈСКУ

Једно од кључних питања у проценивању безбедносног ризика који доноси успостављање нове оперативне војске у региону јесте ко ту силу, заправо, контролише, јер тај који све гледа одозго, може и да је злоупотреби у неким геополитичким замешаљствима. Милован Дрецуn каже да је у случају БСК-а, односно будуће војске, то НАТО, и да то може бити лоше под одређеним околностима, али да може бити и добро.

– Ако је то НАТО, који је и гради, он може да обузда њену евентуалну злоупотребу зарад великоалбанске идеје, која је велика претња целом региону. Јер, НАТО је тај који је дао усмене гаранције да ове војске неће бити на северу још Бриселским споразумом, а сада, после потписивања ИПАП-а, имамо те гаранције и писане. И НАТО и сви међународни представници знају колико је ово осетљиво питање за Србе и шта се може догодити ако дође до уласка у енклаве и на север и мало је вероватно да би се НАТО и ЕУ компромитовали допуштањем Приштини да се „клиза“ по овом за њу пољу високог ризика – каже Дрецуn.

Чињеница да је НАТО покровитељ и контролор безбедносних снага Косова, за Марка Ђурића представља изванредан простор за деловање српске стране.

– Резолуција 1244, на којој се темељи међународно присуство на КиМ, предвиђа могућност постојања само две оружане снаге на том подручју: КФОР-а (с мандатом УН) и Војске Србије, уз одобрење команданта КФОР-а. КФОР, у којем су значајан контрибутор земље чланице НАТО-а, у овом тренутку главни је гарант стабилности и безбедности на КиМ. Србија ће, узимајући у обзир сву специфичност односа с НАТО-ом, инсистирати на тој чињеници и наставити да објашњава да никоме на КиМ није потребан нови фактор нестабилности – сматра Ђурић.

ју. Основни тактички састави ће још задуго остати на нивоу батаљона.

Очекује се да ће, ако већ буде оформљена, косовска војска бити у прилици да купује и озбиљније наоружање од оног које сада има – ПВО системе, артиљерију... У томе може очекивати помоћ НАТО-а. Како ће те набавке тада бити решене, хоће ли се ићи на познати систем по коме чланице Алијансе дају новом члану стару, али употребљиву технику, остаје да се види. Фатмир Шехоли наглашава да се бројно стање неће бити изменити у односу на садашње, и да ће се у том погледу поштовати европски и стандарди НАТО-а – биће пропорционално броју становника. Исто ће важити, каже Шехоли, и за набавке – проценат за војни буџет биће у складу са стандардима Алијансе. Како се најављује буџет ове формације биће око 65 000 000 долара.

Говорећи о задацима, нема сумње да ће и даље акценат бити на обуци за мировне мисије. То је њихова тежишна активност у оквиру НАТО-а. Надовезује се и обавештајна компонента, напомиње Дрецуn.

– Које ће јединице добити приоритет, зависиће од самог НАТО-а и његових потреба – сматра он.

Планирано је и да се оружане снаге граде у три фазе, од којих ће прва бити готова до 2016, а преостале две до 2019. године. И док је за Приштину верификација своје војске гаранција да ће се осећати сигурније и боље, без обзира на то што немају средстава за издржавање било какве озбиљније оружане силе, за све остале на Балкану тај потез представља „клизав“ и опасан терен.

Када је реч о оспособљености косовских безбедносних снага, већина аналитичара слаже се да сама војска пројектована тако како јесте, по Србију на пример, не би требало да представља већи проблем. Сматра се да таква оружана сила још дуго неће бити кадра да парира једној бригади српске војске. Неки од саговорника „Одбране“ кажу да се често од страних инструктора КПС-а, пре свега британских, може чути да ће проћи још доста времена пре него што та наоружана групација постане права војска. Милован Дрецуn није изненађен.

– То је зато што потичу од ОВК и једина борбена дејства за која су мање више спремни су терористичке акције и евентуално неке герилске. Вештина класичног ратовања и да се буде права војска је још за њих далек циљ – истиче Дрецуn.

Стручњаци напомињу да је веома важно што би таква војска дефинитивно била под контролом НАТО-а, а да тај савез, који ипак тежи добрим односима са Србијом, неће лако дозволити проблеме у региону. Разуме се, искуство деведесетих и промене у начину ратовања у савременом свету намећу такве „ограде“.

Два приступа косовске политике

Једина разлика међу албанским партијама по овом питању јесу следећа – треба ли им права војска или уједињење с Албанијом? Наиме, врло често се у Приштини може

чути „Самоопредељење“ које истиче да је косовска стварност заправо само један провизоријум до остварења старог сна – уједињења с Албанијом. Тако гледано, споразум с војском Албаније из 2013. године, по коме припадници обе војске могу слободно да се крећу и делују на територијама и Косова и Албаније, важна је ставка у свима безбедносним анализама тог питања у региону.

Милован Дрецун подсећа на случај „дрон“, као и на све иступе албанских политичара у целом региону током протеклих година када су јасно исказивали тежње ка такозваној природној Албанији, па и на недавно потписивање низа споразума између Приштине и Тиране, када је Еди Рама, премијер Албаније, рекао да су споразуми корак даље ка остварењу сна о уједињењу, и то под окриљем Европске уније.

Приземна политичка изјава за унутрашње циљеве или не, она је несумњиво истинита у оном делу о жељама.

– Без обзира на то што ни сама војска Републике Албаније није већа претња, рецимо Војсци Србије, поменути потези наводе на помисао да Албанци у овом часу покушавају да убеди међународну заједницу да је Велика Албанија право решење, а то у неком другом односу снага може значити велику опасност по регион Балкана. Уколико би дошло до неких немира у којима би будућа војска Косова могла бити злоупотребљена, уколико дође до прекрајања гра-

Сам БСК учествовао је, подсећа Дрецун, и у догађајима 17. марта 2004, само што тада није био званично оформљен као јединица. Иако је БСК од оснивања замишљен као мултиетничка сила, па је чак и привукао неколико Срба у свој професионални састав, већина неалбанаца нема дилему чије интересе та формација штити.

До сада је БСК имао задатке повезане пре свега с мирнодопским функцијама. Али, искуство с упадом специјалне јединице полиције „РОСУ“ у јулу 2011. године на север, када је дошло до паљења Јариња и сукоба, никога не може уверити да би БСК или будућа војска, у случају деловања екстремиста, потиснуо националну припадност и деловао као заштитник грађана. Осим тога, договорима Србије и међународне заједнице, а посебно Бриселским споразумом, било је договорено да, осим полицијских снага које имају посебан састав за север Космета, ниједна оружана сила не може тамо да уђе, свакако не без сагласности српских власти у том делу. Али, у предлогу новог Закона о оружаним снагама Косова, како се зове нови стратешки документ који је Приштина припремила још прошле године, стоји да ће будућа војска бранити интегритет Косова на свим његовим деловима. Осим што би прихватање те клаузуле значило признање независности Косова, било би то истовремено и примање у своје суседство оружане силе од које се страхује.

Косовски Срби већ предуго живе у опсадном стању, а то би само представљало нови притисак.

Гаранције Бриселског споразума

Како сазнајемо од Марка Ђурића, Север је заштићен Бриселским споразумом.

– Бриселски споразум је јасно предвидео да било какве оружане снаге не могу да уђу на север Косова и Метохије без наше сагласности. То је један од стубова Бриселског споразума. Јасно је да би улазак некаквих „косовских војника“ у било које српско место у Покрајини узнемирио становништво и узбуркао страсти у тренутку када нам је у процесу дијалога Београда и Приштине потребна

„хладна глава“ и способност рационалног, а не афективног решавања проблема – јасан је Ђурић.

Додуше, прича о Северу и Југу одавно је превазишла цртице из повеснице америчке историје и постала косовска стварност с дуплим дном за Србе јужно од Ибра, јер је она веома непријатна и за косовске Албанце.

– Када је Косово 17. фебруара 2008. прогласило независност, урадило је то за целу територију – подсећа Шехоли. – Не можете ниједну институцију па ни војску



ница, онда ће се то одразити на цео регион, а не само на Србију. И дефинитивно ће имати последице по читав простор НАТО-а, јер у неким чланицама Алијансе постоје потенцијални проблеми који би у таквом развоју догађаја могли ескалирати – објашњава Милован Дрецун.

Уже гледано, за Србију и Србе на Косову поменута тема изазива додатну панику због положаја Срба који тамо живе. Наиме, БСК води порекло од ОВК, а ОВК Србе на територији за коју очекује да контролише – не жели.



имати парцијално, већ за целу територију. Било који вид евентуалне поделе на север и југ Косова произвешће негодовање, незадовољство и нерационалност. Као што знамо, сада у срединама и општинама где већину чини српско становништво састав полиције Косова пропорционалан је броју и етничком саставу становништва. Такво искуство треба спровести и у војсци, односно, треба увек да се руководимо мултиетничким принципом, јер је Косово уставом дефинисано као мултиетничка држава.

За Душана Јањића, хладнокрвно размишљање значи да без обзира на сву оправдану бригу и емотивност, морамо задржати дах, избројати и рачунати паметно, што по њему, држава то и чини, већ неко време. А тај издисај са задршком значи да Београд с правом држи ово питање, као и питање Заједнице српских општина, отвореним, али и да не би смео да упадне у блокирање могућег безбедносног пакета који се односи на полицију, цивилну заштиту, војску, односе с НАТО-ом.

Јер, гаранције које постоје по Бриселском споразуму односе се на стационарање војске, а Србима је потребна свака заштита и сваки маневарски простор да би се борили за своја права. Управо потписани ИПАП споразум ове гаранције је ојачао, према Јањићевом мишљењу, док Дреџун сматра да их је поставио „црно на бело“.

Јањић мисли да не бисмо смели допустити да Срби на северу изгубе цивилну заштиту, чији ће један део остати оно што он зове „ватрогасном бригадом“, али други део може бити интегрисан у неку оружану формацију и тиме допринети бољем статусу и безбедности Срба.

– Постоји мала, али важна тајна која се тиче свих безбедносних споразума: кад се оформи војска Косова, КФОР ће променити улогу. Заправо, више га неће бити у оваквом формату и с оваквим задацима као што је то сада случај – упозорава Јањић. Зато морамо, сматра он, имати што ширу основу преговарања и лобирања уместо да се ослањамо на ризичну могућност да прича о војсци, безбедносном пакету и опстанку Срба у Покрајини, заврши у белешкама само једне особе, звала се она Федерика Могерини или некако другачије.

Укратко, тешки дани и још теже теме за српске преговараче тек предстоје. Бриселски дијалог све више почиње да личи на игру „лимбо“ у којој се играчу лествица заправо све више спушта, све док он више није кадар да се савије толико да се провуче без неугодног пада. О енклавама и њиховој демилитаризацији коју Ивица Дачић прижељкује, тек треба да се разговара. ■